

LOOTUSRINGI JUHT

ÕPILASTE ISETEGEVUSE JA KARSKUSKASVATUSTÖÖ AJAKIRI

Nr. 3

29. veebruaril 1940

XII aastakäik

VÄLJAANDJA: EESTI ÕPETAJATE LIIT.

Tegev toimetaja P. Kohava.

Vastutav toimetaja A. Roos.

Ilmub koolitöö kuudel, neli korda õppeaastas. Maksab aastas 50 senti.

Toimetus ja talitus: Tallinn, Pühavaimu 11, telefon 458-52.

Juhiseid XIV võistluskirjutuseks

Võistlusõpingu üleskutses oli määratud võistluskirjutuse tähtajaks 10. märts 1940. a. või kooli äranägemisel eelmine tööpäev—9. märts, pärast koolitööd. Et aga osa koole võistlusõpingu algusega ka sellel aastal hilineb, siis on neile antud võimalus oma äranägemisel võistluskirjutus ka hiljem teostada, kui nad ei saa kasutada seda ühist tähtpäeva. Võistluskirjutuse tööde ärasaاتمise tähtajaks on üleskutses määratud 10. aprill; hilinevad koolidele on võimaldatud töid ka hiljem saata, kuid arvestades sellega, et tööd jõuaksid E. Õpetajate Liitu hiljemalt 25. aprilliks. See tähtaeg on lõplik kõigile osavõtjaile koolidele; hiljem saabuvad tööd ei tule enam auhindamiseks.

Käesolevas „Lootusringi Juhis“ on avaldatud teemad ja küsimused, millele tuleb võistlustöös vastata. Küsimuste sisu ei tee korraldajad õpilastele teatavaks enne, kui just võistluskirjutuse päeval. Teemad võib aga ka enne võistluskirjutust õpilastele avaldada, kui seda kohal soovitavaks peetakse.

Paber küsimustele vastamiseks võetagu mõlemas rühmas hariliku vihulehe suuruselt kokkumurtult, nooremas rühmas kaks lehte (pool kantseleipoognat), vanemas — neli lehte; neile vihuna ühendatud lehtedele mahutatagu kogu töö. Paberi ühine mõõt tööde läbivaatamisel on väga tähtis, mispärast palutakse seda arvestada. Tööd tuleb kirjutada tingimata tindiga. Juba eelmisel päeval hoiateagu õpilasi, et nad varustuksid õigemõdulise paberiga ja kirjutusabinõudega. Paberi parempoolne äär esimesel leheküljel tuleb jätta tühjaks 4—5 sentimeetri laiuselt, et jätta ruumi õpilase nime, hinde ja märkuste jaoks. Sellele äärele kirjutab õpilane töö alul kooli nime ja klassi,

oma eesnime, perekonnanime, vanaduse aastates, XIV võistlusõpingu ja kirjutamise aja.

Vastata tuleb kõigile küsimustele. Iga iseseisev vastus olgu küsimuse numbriga märgitud ja alaku uue järguna. Kirjutamine peab toimuma muidugi täiesti iseseisvalt, mida korraldajail töö alul juba mõjuvalt tuleb selgitada.

Kirjutistes märgib korraldaja sisulised vead vastavale kohale lainelise punase joonega, peale selle aga veel eriti iseloomulikud kohad, mis pakuvad erilist huvi, kas oma õnnestumisega või ebaõnnestumisega, vasemale paberi äärele punase vertikaalse joonega rea (ridade) ette. Laidus puudub võimalus tuhandeisse tõisse sisuliselt süveneda, vertikaaljoonelised, märkustetegi poolt hoolikalt valitud üksikud iseloomustavad kohad võimaldavad aga kiire ja kokkuvõtliku ülevaate saada töist üldiselt, iga üksiku kooli mõne iseloomulikuma märke abil. Mingisuguseid parandusi (keelelisi, stiililisi jne.) ei ole vaja teha.

Igale tööle märgib korraldaja oma hinde üles paremale poole, töö alguses, tarvitades sõnu: hea, rahuldav, nõrk. Tööd tuleb hinnata sisuliselt, jättes arvestamata kirjavead, võttes võrdluseks ühekorraga kõik ühe rühma tööd. Et osavõtjate arv üle riigi õige suur on, siis ei suudeta keskkohas töid sisuliselt hinnata, eriti aga võrrelda neid, mis võiks tuua eksimusi ja tunduda osavõtjaile ülekohatusena. Seepärast palub Eesti Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkond kohapealseid korraldajaid (üksikuid õpetajaid või selleks moodustatud toimkondi) toimetada hindamist hoolikalt ja kummagi rühma kõige paremate, auhinna vääriliseks arvatavate tööde hinde juurde (hinde alla, töö alul, ülemisel parempoolsel äärel) märkida: „Auhinna vää-

riline! Siin tuleb ringi vanemil ja õpetajail ka märkida, kui mõni õpilane eriti silmapaistev olnud oma üldise tublidusega ja karskusmeelsusega; see tuleks mõne selgitava sõnaga eelmisele ülalnimetatud hindede juurde lisada.

Kõik ülalnimetatud märkused tehtagu punase tindiga ja töö esimesel leheküljel.

Osavõtjate tööd tuleb paigutada mõlemas rühmas eraldi kindlasse järjekorda, alates kõige paremast ja lõpetades nõrgematega, nummerdades kirjatööd selles järjekorras ja kandes samas järjekorras aruandelehele. Korraldajaid palutakse seda korraldust täpselt täita, sest sellest oleneb täiel määral auhindade määramine. Tööd tuleb järjekorranumbri järgi koondata kummaski rühmas eraldi kaanikute vahele ja siis ühisesse kooli nime kandvasse kaanikusse.

Peale koolis teostatava küsimustele vastamise on lisatööna mõlemis rühmas veel kirjand, milles õpilastel avaldub võimalus vabamalt väljenduda. Selle töö võib õpilane koduse tööna täita. Paber kirjandiks tuleb võtta samuti vihulehe suuruselt kokku murtult. Kirjandil peab olema ülemisel parempoolsel nurgal, töö alul: kooli nimi ja klass, õpilase nimi, vanadus, XIV võistlusõping ja kirjutamise aeg. Sinna alla kirjutab kohapealne hindaja punase tindiga hinde ja vajalikud märkused nagu võistluskirjutuse lehelgi.

Kirjand antakse ära ühes vastustega antud küsimustele ühises kaanikus, mis kooli nime, klassi, õpilase nime ja järjekorranumbrit kannab.

Aruandelehtedel, mis koostatakse alamal antud eeskujul, tuleb märkida juurde kas noorem või vanem rühm. Nimed kirjutatagu aruandelehele täpselt, selgesti ja kergestiloetavalt. Aruandelehe ette vastavasse kohta märgitagu õiges järjekorras kõige esiti kooli nimi (mitte valla nime ette kirjutada kooli nimele!), siis alles vald, maakond ja aadress.

Aruandelehel märgitagu õpilase nime järele vastavasse kohta kõik raamatud, mis õpilane varem auhinnaks on saanud; eriti tähtis on see nõue nende suhtes, kes hinnatud auhinna vääriliseks. Aruandelehel peavad õpilase nime juures olema kõik need hinded ja märkused, mis on võistlustöö või kirjandi ülemisel parempoolsel äärel. Kui kool esimest korda võtab osa võistluskirjutusest, siis tuleb see aruandelehtedel märkida kohal, kus muidu märgitakse auhinnaks saadud raa-

matud, sõnadega: „I korda“. Aruandelehed olgu alla kirjutatud korraldajate poolt.

Auhinnasaajate kandidaate võiks ette näha ja märkida kummaski rühmas, heade (ja rahuldavate) hulgas kõige rohkem kuni 20 prots. osavõtjast, nende hulgast valib siis E. O. Liidu Karskuskasvatustoimkond auhinnasaajad aruandelehel (ja kirjatööde koondamisel) antud numbrilises järjekorras. Suurema arvu kandidaatide esitamine võib tekitada ainult segadusi ja mõnigi õpilane võib jääda auhinnata, keda muidu oleks arvatud auhinna vääriliseks. Ka ei tule arvata, et esitatud 20 prots. kõik saavad auhinnat; auhindade määramine sünnib antud järjekorras nende 20 prots. piires, kuna lõplik arv oleneb K-toimkonna kasutada olevaist summadest. Klassid rühmas on segamini, küll aga on soovitatav, et korraldajad näeksid ette mõne auhinnasaajate kandidaadi igast klassist poeg- ja tütarlaste hulgast, neid selleks nimestikku etteotsa soovitavas järjekorras paigutades, muidugi niipalju kui lubab seda töö väärtus ja õpilase tublidus. Võetagu eriti tõsiselt kohtadel auhinnasaajate kandidaatide järjekorda, sest K-toimkond omalt poolt selles järjekorras ei suuda harilikult muudatusi teha ning võtab kindlas numbrilises järjekorras võimaliku arvu auhinnasaajaid mõlemast rühmast eraldi.

Kõik võistlustööd ühes aruandelehtedega tuleb saata võimalikult ühe nädala jooksul peale kirjutamist, hiljemalt aga 25. aprilliks, Eesti Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonnale Tallinna, Pühavaimu tän. 11. Töid, kui neile erilist kaaskirja juurde pole lisatud, võib saata hariliku ristpaelasaadetisena käskkirjade tariifiga. (Uus tariif!). Erilist kaaskirja vaja ei ole, kuid aruandelehtedel olgu tehtud kõik nõuetavad märkused ja muud lisandused.

Pakkimisel palub toimkond mitte kasutada kokkurullimist, mis tugevasti segab tööde läbi vaatamist, vaid tööd pakkida neid kokkumurdmata, olenemata tööde arvust, s. o. ka mõned üksikud tööd saata ilma rullimata.

Enne tööde ära saatmist tuleb teha vajalikud kokkuvõtted alamalantud vormi järele, mis mis saadetakse ühes töödega E. Õp. Liitu. Samuti tuleb jätta koolile ära kirjad aruandelehtedest,

mis on vajalikud mälestuslehtede ja auhindade saamisel.

Toimkond palub koole, kus õpilased töövihikuid kasutasid, võimaluse korral ka töövihikud ühes töödega toimkonnale näha saata. Töövihikud palutakse nummerdada sama numbriga, mis töödk, ning koondada siis rühmade viisi.

Kui kool saadetava materjali tagasi saada soovib, siis palutakse sellekohane sooviavaldus töödele lisada ja siis hiljemalt 1940. a. jooksul tööd E. Õp. Liidust ära viia. Toimkond omal kulul töid tagasi ei saada. Ka ei saa toimkond töid kauemat aega alal hoida vastavate ruumide puudumisel.

Elmiste aastate eeskujul palub toimkond koole, kes leiavad võimaluse, rahas või lastele kohastes raamatutes omalt poolt auhindade arvu suurendamiseks lahkesti abiks olla. Toetus võib õpilaste minna kas nime-lise annetisena või üldisel alusel; esimesel korral oleks raamatule märgitud peale üldise sissekirjutise veel, et auhind on N. koolilt. Samuti võib anda toetuse kooli soovi kohaselt kas oma koolile lisaauhindadena või mõnele teisele koolile. Viimane moodus on eriti huvitav kasvatuslikult, nagu seda läinud aastate kogemused näitasid, kus koolide vahel tekkis sooje sõprussidemeid. Kui siis koolidel selleks võimalus (hoolekogu, lootusringi, kooperatiivi, eraannetajate summad, raamatud), ärgu jäetagu seda palvet täitmata! Saata tuleks toetus E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonnale hiljemalt 25. aprilliks. Saatekirjas tuleb selgesti märkida toetuse kasutamise tingimused: kas oma koolile lisa-auhindadeks, teistele koolidele üldiselt või mõnele koolile nimeliselt jne. Kui aga auhindu või lisa-auhindu koduselt kavatsetakse anda, siis teatagu sellest ülevaatesaamiseks samaks ajaks toimkonnale. Vajalik on aruandelehe ülal paremal nurgal märkida toetuse saatmisest,

et vältida arusaamatusi; märkimine teatagu värviliselt.

Auhinnad ja mälestuslehed saadetakse kohapealsele korraldajale mai keskel. Toimkond palub koole kohal täita mälestuslehed õpilaste nimedega, kuna toimkonnal selleks tööjõud puudub. Kui toimkonnal tekib raskusi auhindade määramisel järjekorra valikus, siis saadab toimkond ka auhinnad ilma nimede kirjutamata raamatuile ja palub nimed kohal kirjutada vastava templiga märgitud kohal. Auhindade ja mälestuslehtede edasiandmiseks sobivam aeg jääb kooli määrata. Ülevaade võistlusõpingu tulemustest ilmub „Lootusringi Juhis“ nr. 4, mis ilmub maikuul.

Et suur osa võistlejaist paratamatult peab auhindadest ilma jääma, nende hulgas mitmedki, kes auhindu väärksid, siis on väga tarvilik neile teisel teel kõlbvat tasu anda. Selleks tuleb koolidel teha enne tööde ja aruandelehtede ärasaastmist töist klasside järgi hinnangu-line kokkuvõtte, kus oleks märgitud õpilased, kelle tööd olid täiesti head, kelle tööd rahuldavad, kellel tööd päris rahuldavad veel ei olnud, kuid tuleval aastal seda võivad olla. Eriti tuleks siis veel märkida neid õpilasi, kes on saavutanud edu oma iseloomu kujundamisel üldises tubliduses või tervishoiu nõuete täitmisel. Siis võiks lühidalt põhjendada võistlustöö mõtet — eluks vajalikkude harjumuste, teadmiste ja veenete omandamist, kus ei taotelda ainelisi sihte ega võeta tööst osa tasu pärast. Ilusa mälestisena ühisest aatetööst hinnatagu mälestuslehti. Peale selle on soovitatav põhjendada üksikuile auhindade määramist. See ettekanne-kokkuvõtte peaks toimuma pidulikult enne mälestuslehtede ja auhindade jagamist ja ta peaks väarikalt lõpetama võistluskirjutuse pedagoogilise ülesande.

E. Õ. L. Karskuskasvatustoimkond.

XIV võistluskirjutuse ülesanded

Küsimuste vastamiseks kui ka kirjan-diks võetavale paberile kirjutab õpilane ülesse paremale äärele selgesti loetavalt kooli nime ja klassi, oma eesnime, perekonnanime, vanuse aastates, „XIV võist-lusõping“ ja kirjutamise aeg.

A. Kirjandite teemad.

Nooremale rühmale — „Kui suureks kasvab...“

Vanemale rühmale — „Kuidas täidand kodumaa kutset.“

B. Küsimusi vastamiseks.

Nooremale rühmale (I—IV klass).

1. Mis halba toob alkoholi tarvitamine?
2. Mida arvad suitsetamisest?
3. Milliseks inimeseks tahad kasvada?
4. Millised on head harjumused? Miks?
5. Nimeta oma armsaim raamat.
6. Kuidas sa saad kasuks olla oma isamaale?

Olen varem võtnud osa võistlusõpingust ja saanud auhindadeks järgmised raamatud:

(Allkiri.)

Vanemale rühmale (V—VI kl., täienduskl. jt.).

1. Kuidas mõjub alkoholi tarvitamine tervisele?

2. Kuidas olla, kui sunnitakse kellegi „terviseks“ jooma?
3. Miks sina suitsetama ei hakka?
4. Mis kasu on sportimisest?
5. Nimeta oma armsaim raamat. Miks just see?
6. Missugune väärtus on õpilaste kirjavahetusel?
7. Kuidas mõjub muusika sinu meeleolule?
8. Kuidas loodad elus endale sõpru võita?
9. Millise organisatsiooni liikmeks astud koolist lahkudes?
10. Mida ootab kodumaa sinult?

Olen varem võtnud osa võistlusõpingust ja saanud auhindadeks järgmised raamatud:

(Allkiri.)

Aruandelehed (nimestikud)

palub toimkond koostada harilikul (ja harilikus asendis võetud) kantseleipaperi lehel

(23×37 sentimeetrit), iga rühma jaoks eraldi, järgmiselt:

E. Ö. L. korraldatud XIV võistlusõping 1940. a.

(Kooli nimi, asukoht, maakond, täielik aadress)

..... rühm. Osavõtjaid: p., t., kokku õpilast.

Järje nr.	Ees- ja perekonnanimi	Klass	Vanadus	Töö hinnang	Erilised märkused auhindamiseks	Missugused raamatud (lüh. nimed) varem auhinnaks saanud (kõik)	Märkusi
1							
2							
jne.							

(Hindajate allkirjad)

Võistlusõpingute tulemuste kokkuvõte

Lisaks aruandelehtedele osavõtjate nimedega ja vajalikkude andmetega palub toimkond kõiki koole teha erilehel, mille soovitatav mõõt 23×37 sm (harilik kantseleipaber), lühikegi üldandmeid sisaldav kokkuvõte järgmiselt:

E. Ö. L. korraldatud XIV võistlusõpingu kokkuvõte.

(Kooli nimi, asukoht, maakond, aadress.)

Koolis on klassi õpilasega, neist võttis osa võistlusõpingust nooremas rühmas, vanemas rühmas õpilast, kokku% õpilaste üldarvust koolis. Kool on osa võtnud varem võistlusõpingust.

Õpilasringidest teotsevad koolis: (ringide loetelu, osavõtjate arv, tähtsamad ringide tegevusest, ringide või kooli osavõtt karskuskasvatustööst jm. õpilaste isetegevusest koolis).

Noorema rühma töödest lühike ülevaade:

Vanema rühma töödest lühike ülevaade:

Kümmagi rühma viienda küsimuse (armsam raamat) kokkuvõttena võiks märkida 1—2 rohkem hinnatud raamatut.

(Ülevaade töödest rühmades võib ära jääda, kui selle koostamiseks raskusi on; kui kool aga seda teha suudab, oleks see toimkonnale väga soovitatav. Ülevaade peaks aga olema õige lühisõnaline ja kokkuvõtlik.)

(Koht, aeg)

(Allkiri)